

Sigrud Nakrem
MASTEROPPGAVE I HELSEVITENSKAP
2005

Nyreskolen –
systematisk
informasjons- og
opplæringsprogram

Bakgrunn for prosjektet

- Egen erfaring med hemodialysepasienter
- Pasientene har stort behov for informasjon
- Minkende bruk av peritonealdialyse (anbefales 1/3 PD som startdialyse)
- De nye helselovene
- Oppstart av Nyreskoler fra 2000 og behov for å vurdere nyreskolene

Nyreskolen – systematisk informasjon og opplæring

Målet for nyreskolene er

- Å gi bedre informasjon
- Øke pasientens medbestemmelse og medvirkning i valg av dialyseform
- Sekundært øke andelen som velger PD
- Støtte og rådgivning for å mestre situasjonen (Simsø m.fl. 2002)

Hensikten med studien

- Beskrive Nyreskolene ved tre sykehus i Norge og pasientgruppen med ESRD som fikk tilbud om nyreskole
- Problemstillinger:
 - Informasjonskilder
 - Pasientens medvirkning
 - Faktorer som har betydning for valget av behandlingsform

Litteratursøk: Hvordan bestemmes valget av dialyseform

- Få absolutte kontraindikasjoner for valg av PD (Kamper 1999, Davidson 1996)
- Sen henvisning – akutt start: HD (Stack 2002)
- HD gir økt trygghet for noen (Wuerth m.fl. 2002, Whittaker m.fl. 1996)
- PD gir økt følelse av frihet og uavhengighet – økt mestring. Forutsetter informasjon og opplæring (Davidson 1996, Stack 2002, Whittaker m.fl. 1996)
- Andre faktorer: Avstand til sykehuset, alder, familie, boforhold, personlig preferanse, nyreseksjonens tilbud

Pasientens medbestemmelse i behandlingsvalg

- Nyrepasienten er i en alvorlig situasjon og behandlingen er kompleks
- Behandlingen krever stor medvirkning fra pasienten for å full effekt (Levin m.fl. 1997)
- Valg av behandling får store konsekvenser for pasienten enten det er HD eller PD (Furr 1998, Dobrof m.fl. 2001)
- Informasjon og beslutningsstøtte er viktig for å kunne medvirke (Klang m.fl. 1999, Stack 2002)
- Beslutninger er individuell prosess – individuelt tilpasset tilbud nødvendig (Golper 2001, Little m.fl. 2001, Owen 2003)

METODISKE UTFORDRINGER

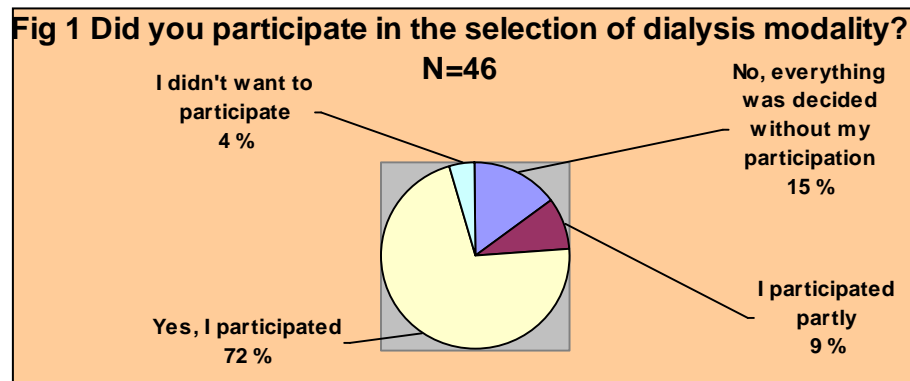
- Valg av design: ønsket en bred beskrivelse og et eksplorativt design
- Komplekse sammenhenger (confounding)
- Utvikling av spørreskjema
- Utvalg – hensiktsmessig i f.h.t populasjon
- Dataanalyse – deskriptive data
- Nytteverdi:
 - Synliggjøring av nyreskolens funksjon
 - For videre studier
 - Egen læreprosess

PRESENTASJON AV NOEN RESULTATER

- Bakgrunnsvariabler og medisinske variabler:
Stor variasjon og mange undergrupper
- Informasjonskilder:
 - Pasientens egen opplevelse av viktigheten av opplistede kilder
- Tyder på at helsetjenesten på sykehuset er viktigst: nefrolog og nyreskolen har bidratt med viktig informasjon

RESULTATER PASIENTMEDVIRKNING

De fleste pasientene sier de ble tatt med på råd eller delvis tatt med på råd

DISKUSJON

- Nyreskolenes funksjon relatert til behov for systematisk informasjon og planlegging
- Nyreskolenes funksjon relatert til pasientmedvirkning
- Noen faktorer er kartlagt
- Metodekritikk - begrensninger